

Eugen Pais

METODĂ DE SAXOFON

PREVIZUALIZARE

INTRODUCERE PENTRU VIITORUL SAXOFONIST

Saxofonul, instrumentul muzical al tuturor posibilităților interpretative, folosit pentru interpretarea pieselor de muzică simfonică, ușoară, populară, excelând în mod deosebit în genul de jazz, a devenit instrumentul cel mai căutat și îndrăgit de tineri și nu numai, vrăjiți de frumusețea desăvârșită a sunetelor muzicale și melodioase, emise de acest fantastic și magic instrument muzical. Dar pentru a ajunge să te bucuri de vraja și magia acestor sunete muzicale și să ai satisfacția că poți și tu să devii un excelent instrumentist saxofonist, trebuie să ai în vedere următoarele recomandări pe care trebuie să le îndeplinești.

Studiul și apoi cântatul la saxofon poate să înceapă de la vârsta de minimum zece ani, atât de băieți cât și de fete, cu următoarele condiții:

- Să fii din punct de vedere fizic bine dezvoltat, fără tendințe de obezitate, deoarece un copil sau adolescent obez va depune efort mai mare la suflat și la emiterea sunetelor, va obosi repede și nu va duce la bun sfârșit exercițiile specifice emiterii sunetelor, atât la saxofon cât și la alte instrumente muzicale de suflat.

- Nu este indicat să cânti sau să studiezi la instrumente muzicale de suflat dacă ai probleme de sănătate precum insuficiență respiratorie, astm bronșic, unele probleme cardiace, probleme grave de vedere, dantura deformată a dinților din față, proteze dentare, lipsa dinților din față sau mobilitatea acestora, buze deformate, cu alunițe sau cicatrici.

- Încăperea pentru studiu să fie bine aerisită și iluminată.

- Poziția corpului în timpul studiului trebuie să fie în picioare, perfect verticală, fără a apleca trunchiul sau capul, tendință dată de greutatea saxofonului.

- Cântatul stând pe scaun (în orchestră) trebuie făcut stând cu spatele lipit spătarul scaunului, coloana vertebrală perfect dreaptă, cu coatele ușor depărtate pentru ca plămânii să poată inspira și expira ușor.

- Studiul saxofonului se va executa în fața unui pupitru având pe el și o oglindă pentru a vă studia fixarea corectă a muștiucului pe buze, evitarea ieșirii aerului sau a salivei pe lângă muștiuc.

- Aerul va fi inspirat și direcționat spre burtă iar apoi prin gură spre muștiuc, producând astfel vibrația aliciei, ce va emite sunete.

- Pentru sunetele joase (grave) buzele nu se vor strânge mai mult decât este necesar pentru a susține muștiucul. Pentru sunetele medii și înalte, buzele se vor strânge progresiv.

- Reflexul de strângere sau relaxare a buzelor se va deprinde odată cu formarea ambușurii gurii.

- După poziționarea corectă a muștiucului pe buza inferioară și dinți, se va menține poziția și se va evita mișcarea inutilă a acestuia.

- Brațele și degetele nu vor fi crispate pe instrument, ne vor îngreuna însușirea tehnicii și a virtuozității. Degetele nu se vor ridica foarte sus față de găuri și clape. Se evită astfel întârzierea tehnică a emiterii sunetelor sau emiterea unor sunete intermediare și false.

▪ În timpul cântatului degetele se vor sprijini pe găuri sau clape, evitând apăsarea celor care nu sunt folosite.

▪ Înainte de a cânta, ancia se înmoaie într-un pahar cu apă sau în gură după caz, apoi se fixează cu grijă pe muștiuc, desupra orificiului acestuia și se strânge bine cu brățara muștiucului. Vârful anciei trebuie să fie la același nivel cu marginea muștiucului.

▪ Pentru protecția anciei și a muștiucului, când nu se studiază, se pune pe muștiuc capacul.

▪ Este de evitat folosirea unei ancii sau a unui muștiuc de mai multe persoane, existând riscul transmiterii unor boli, cum ar fi herpesul bucal.

▪ După terminarea studiului/cântatului la saxofon, ancia și muștiucul se vor spăla cu apă și săpun sau se vor dezinfecta cu spirt medicinal. Ancia se va usca bine și va fi pusă în suportul ei. Muștiucului i se va pune brățara și capacul de protecție.

▪ Saxofonul va fi șters pe dinăuntru cu o cârpă moale din bumbac – care are legat la un capăt un șiret cu o mică greutate – iar apoi șters și exteriorul tot cu o cârpă moale din bumbac.

▪ O mare atenție trebuie acordată pernuțelor de pe clape pentru a nu rămâne salivă pe ele deoarece aceasta le usucă, le deteriorează sau le dezlipește. Pentru curățarea lor se va introduce o hârtie sugativă între clapele cu pernuță și ceașca găurii, presând ușor clapa pe gura ceștii, până ce pe hârtie nu mai rămân urme de apă.

▪ O dată la un an sau de câte ori este nevoie se scot clapele – cu atenție să nu se rupă arcurile – și se curăță butucii clapelor cu o periuță, după care se ung arcurile clapelor.

▪ Cântatul la instrument afară, în condiții nefavorabile (căldură excesivă, frig, ploaie, praf) va afecta pernuțele, va reduce durata de funcționare a clapelor și va degrada instrumentul atât la interior cât și la exterior.

▪ Începând studiul la saxofon, pentru a putea emite sunetele și pentru a memora tactil pozițiile sunetelor emise de instrument dar și auditiv, este necesar studiul sub forma notelor lungi (valori de note întregi) în tempo rar (Andante). Așa vom reuși să învățăm rapid poziția sunetelor pe instrument și diferența dintre sunete ca înălțime.

▪ Studiind în tempo rar (Andante), cu sunete lungi (valori de note întregi), apoi doimi, pătrimi, optimi, șaisprezecimi ne vor ajuta ulterior la studiul gamelor, la exercițiile specifice pentru formarea și însușirea tehnicii și virtuozității și la formarea unui ton (timbru) plăcut auzului.

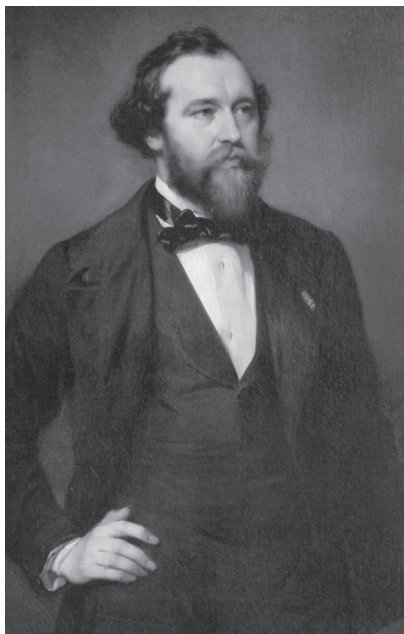
▪ Exercițiile de memorare a pozițiilor sunetelor emise de saxofon prezente în această metodă, se vor face zilnic, acordând atenție îndrumărilor date anterior.

▪ Aceste exerciții se vor studia zilnic cu sunete lungi cel puțin o jumătate de oră, pentru a se forma și menține ambușura (mușchii gurii).

▪ Nu uita aceste îndrumări! Ele sunt cheia succesului. E nevoie de puțin talent dar de multă muncă, răbdare și pasiune pentru a ajunge un bun instrumentist saxofonist!

Cu stimă,

Autorul

Adolphe Sax (1814 - 1894)

SCURT ISTORIC

Saxofonul este un instrument muzical de suflat cu ancie, confecționat din alamă având forma unui tub conic îndoit în formă de „S”. A fost inventat de către un instrumentist, clarinetist de origine belgiană, Adolphe Sax în anul 1840 la Paris. Intenția sa a fost să îmbunătățească clarinetul bass, dar a sfârșit prin a inventa un instrument nou. A inclus în denumirea invenției noului instrument muzical și numele său de saxofon pe care l-a brevetat și prezentat în mai multe tipuri la 17 mai 1846 la Expoziția de la Bruxelles.

Saxofonul face parte din familia instrumentelor de suflat din lemn cu ancie, înrundindu-se tehnic cu clarinetul, oboiul, taragotul și fagotul în pofida faptului că este confecționat în totalitate din alamă. Inițial a fost conceput a fi folosit în muzica simfonică, dar a fost puțin folosit de compozitorii vremii, dar întrebuițat cu succes în muzica fanfarelor militare.

Apariția muzicii de jazz în America și apoi în Europa, a adus saxofonul în prim-plan, oferind compozitorilor și interpreților o varietate de sunete asemănătoare cu timbrul voci umane.

Așa s-a dezvoltat și construcția de saxofoane, sopran, alto, tenor, bariton și chiar a unui saxofon contrabass. Cel mai des întâlnit și întrebuițat este saxofonul tenor, folosit în muzica de jazz, apoi saxofonul sopran și bariton, saxofonul alto fiind folosit cu precădere în muzica clasică începând cu secolul al XIX-lea – Ștefan Niculescu în România, Glazunov și Jeff Manookian în SUA – dar cel mai mult saxofonul alto este folosit în muzica de jazz, în orchestrele de muzică populară, precum și în fanfarele militare.

În România saxofoanele sunt cel mai mult folosite în zona Banatului, Crișanei și Sibiului de către instrumentiștii din ansamblurile folclorice și muzică populară, de fanfarele populare din Harghita, Covasna și Brașov, fanfarele militare ale Armatei Române.

Saxofon alto

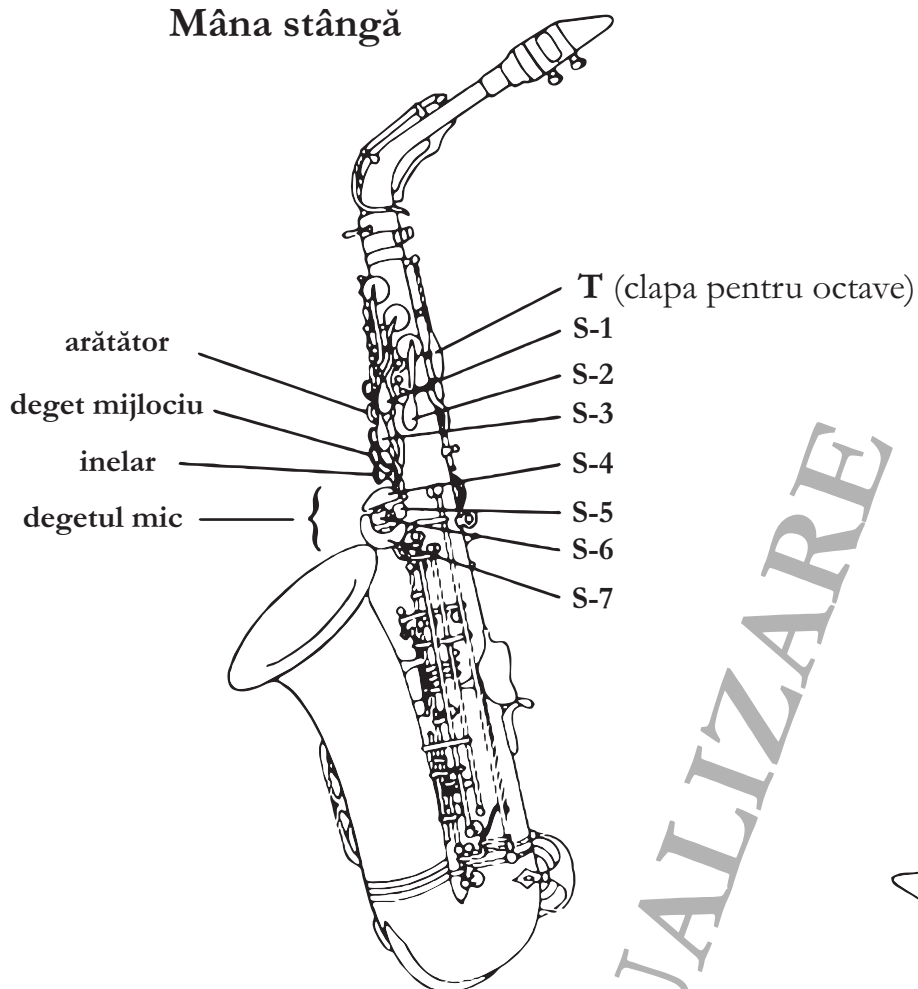

Saxofon tenor

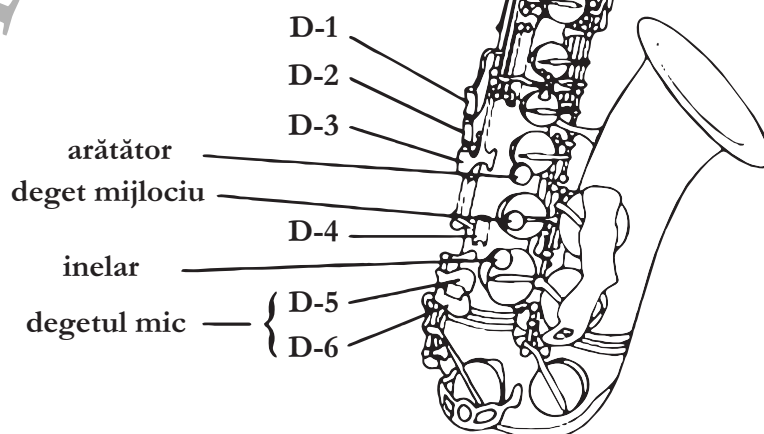

Saxofon sopran

Mâna stângă

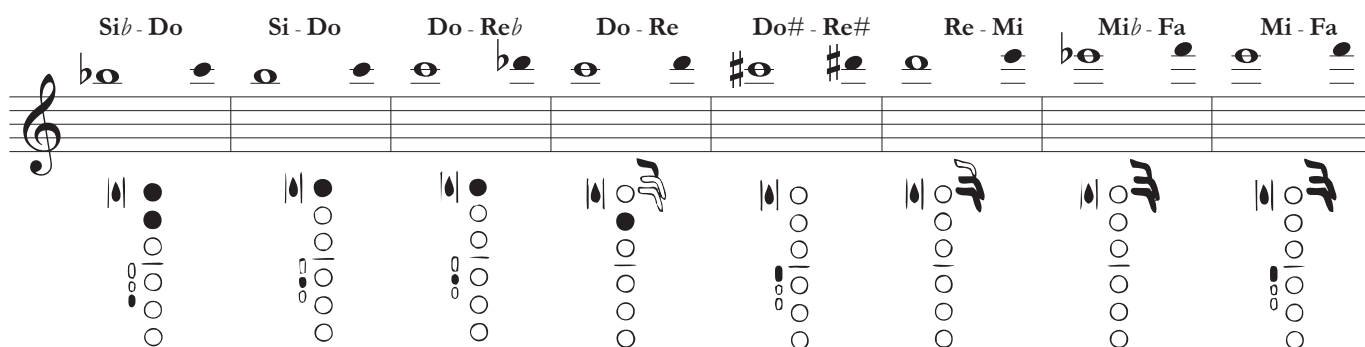
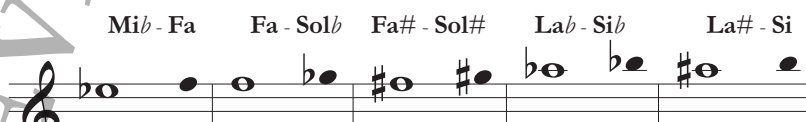
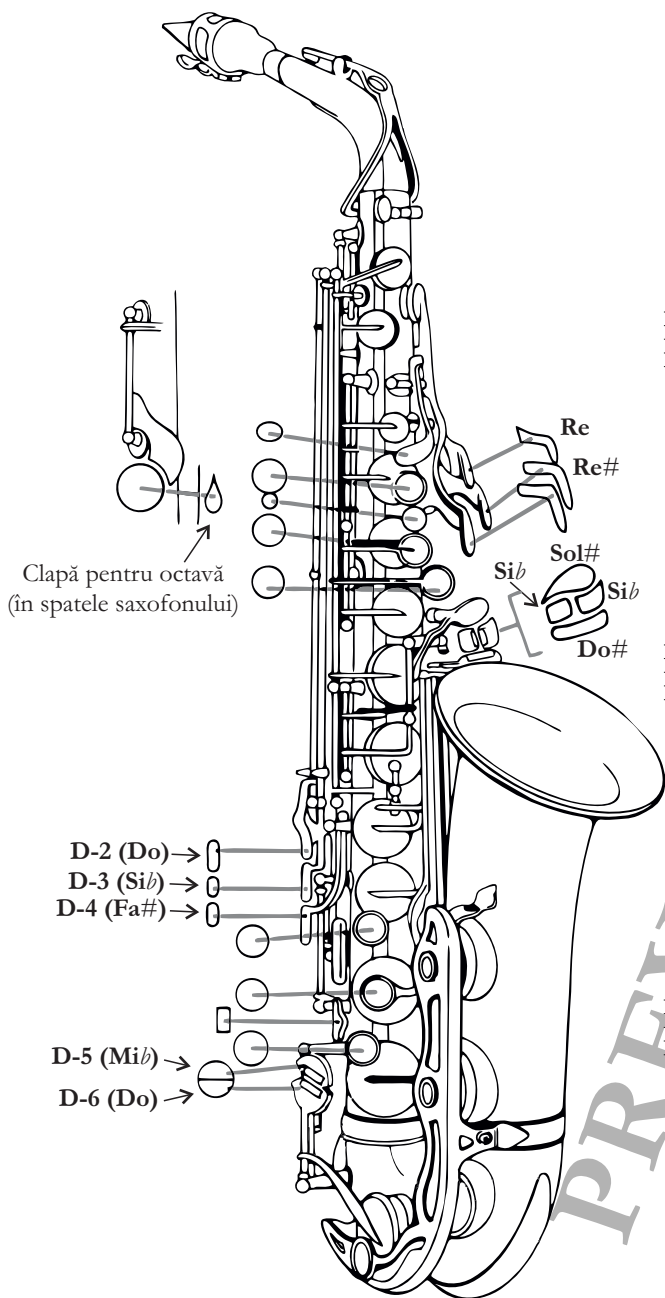
Mâna dreaptă

Graficul pentru digitația la Saxofonul alto (Mi bemol)

- - gaură deschisă
- - deget apăsat
- ⌵ - clapă pentru octava deschisă
- ⌴ - clapă pentru octava închisă
- - clapă apăsată pentru Mi $\flat$
- - clapă apăsată pentru Do

Modalitățile tehnice de executat pentru a emite sunetele muzicale pe întreg ambitusul saxofonului alto (Mi $\flat$)

Grifură Saxofon în Mi $\flat$

Partea I

La$\sharp$ - Si$\flat$	Si	Do	Do$\sharp$ - Re$\flat$
Registrul grav			
Re	Re$\sharp$ - Mi$\flat$	Mi	Fa
Fa$\sharp$ - Sol$\flat$	Sol	Sol$\sharp$ - La$\flat$	La
La$\sharp$ - Si$\flat$	Si	Do	Do$\sharp$ - Re$\flat$

Partea a II-a

Pentru toate digitațiile din partea a II-a se folosește clapa de octavă.

Re	Re# - Mi	Mi	Fa
Fa# - Sol	Sol	Sol# - La	La
La# - Si	Si	Do	Do# - Re
Registrul acut			
Re	Re# - Mi	Mi	Fa

- - indică o gaură apăsată
- - indică o gaură deschisă

Literele și numerele indică alte note care trebuie apăsate.

The image displays three staves of musical notation, each with corresponding fingerings and chord diagrams below the notes. A large diagonal watermark "PREVIZUALLZARE" is overlaid across the middle of the page.

Staff 1: The first staff contains ten measures. The notes and their fingerings are: D-6 (S-6), D-6 (S-6), D-6 (S-6), D-6 (S-6), D-6 (S-6), D-6 (S-6), C (S-6), D-4 (S-6), D-4 (S-6), and D-4 (S-6).

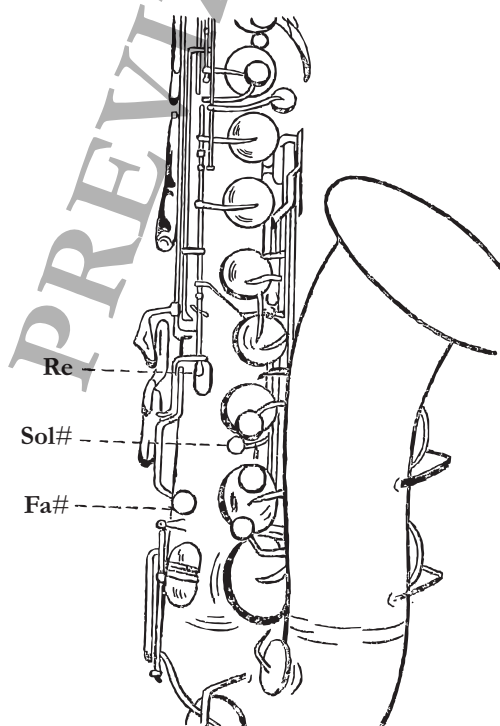
Staff 2: The second staff contains ten measures. The notes and their fingerings are: S-4, D-3 (sau), D-2 (sau), D-2 (sau), D-2 (sau), D-2 (sau), T, D-5, T, and T.

Staff 3: The third staff contains ten measures. The notes and their fingerings are: T (sau D-4), T (sau D-4), T (sau D-4), T (sau D-4), T (sau D-4), T (sau D-4), T (sau D-4), T (sau D-4), T (sau D-4), and T (sau D-4).

Poziția degetului pe clapele saxofonului.

Execuția trilului pe sunetele **re**, **sol#** și **fa#**.

Clapele cu care se execută trilul.
Clapetele pentru emiterea sunetelor: **Si**, **Si $\flat$** , **Do#** și **Sol#**.

Do# (Re $\flat$)

1

2

3

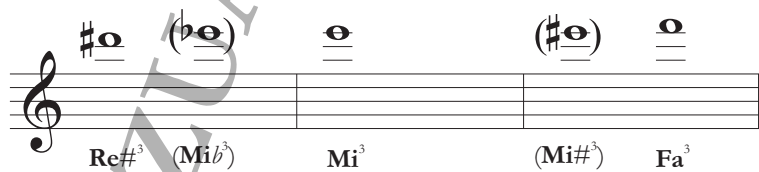
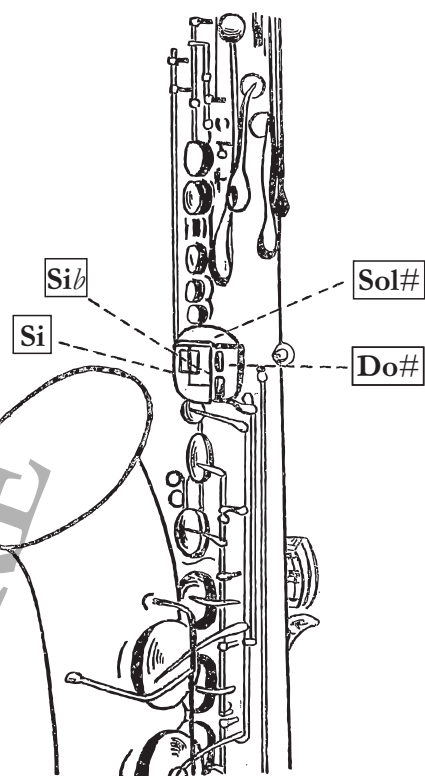
Do#

4

5

6

Do

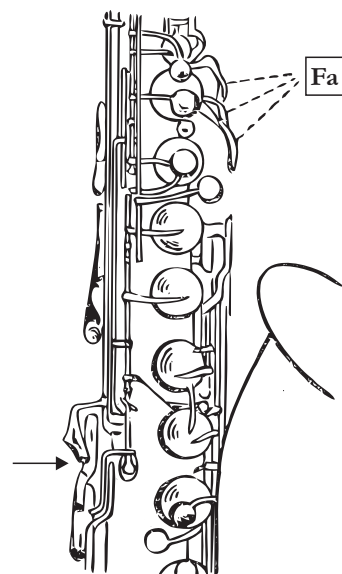
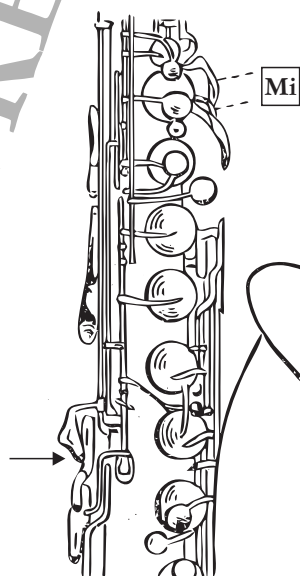
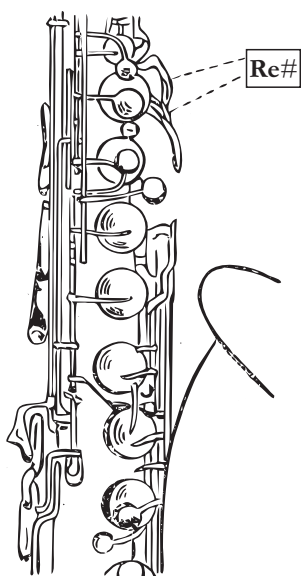

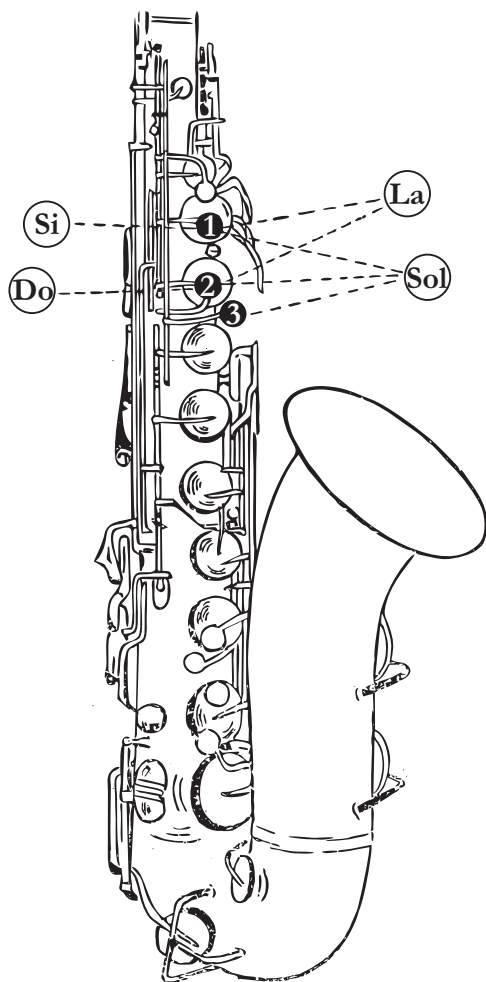
Re $\sharp$ (Mi $\flat$)

Mi

(Mi $\sharp$)

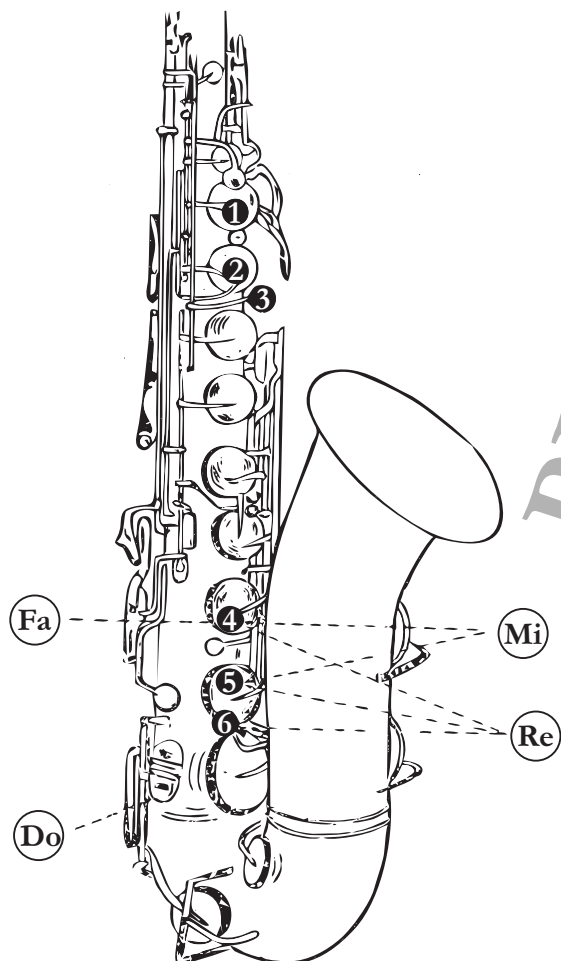
Fa

Pozițiile tehnice ale degetelor pe saxofon pentru emiterea suntelor din portativul de mai jos.

do ²	si ¹	la ¹	sol ¹
○	1	1	1
2	○	2	2
○	○	○	3

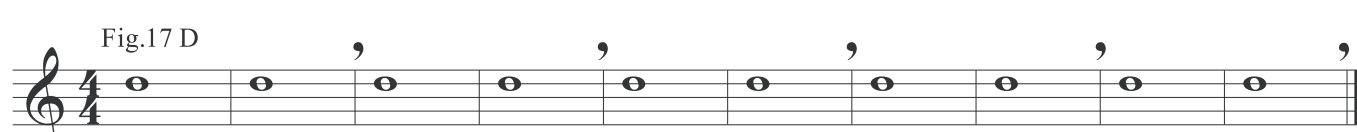
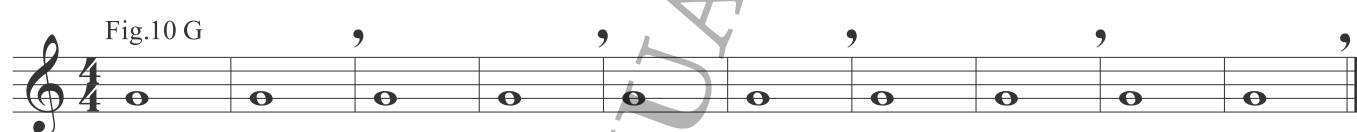
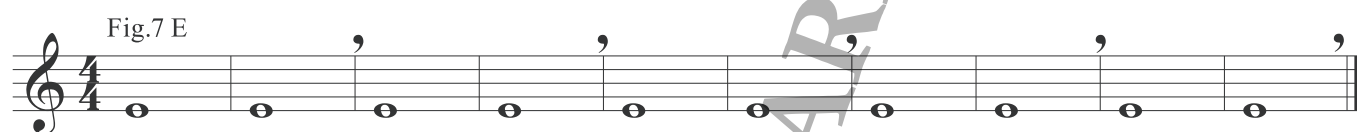
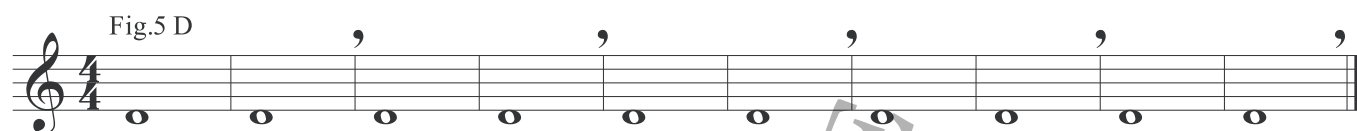

fa ²	mi ¹	re ¹	do ¹
1	1	1	1
2	2	2	2
3	3	3	3
4	4	4	4
○	5	5	5
○	○	6	6

Pozițiile tehnice ale degetelor pe saxofon pentru emiterea sunetelor din portativul de mai sus.

Sunetele diatonice naturale

Adagio

Sunetele cromatice

Adagio

Fig.1 B $\flat$

Fig.4 C $\sharp$ - D $\flat$

Fig.6 D $\sharp$ - E $\flat$

Fig.9 F $\sharp$ - G $\flat$

Fig.11 G $\sharp$ - A $\flat$

Fig.13 A $\sharp$ - B $\flat$

Fig.16 C $\sharp$ - D $\flat$

Fig.18 D $\sharp$ - E $\flat$

Fig.21 F $\sharp$ - G $\flat$